

Společná zemědělská politika po roce 2027

a její vliv na budoucnost práce v zemědělství

Ing. Martin Pýcha
předseda ZS ČR

25.6.2024, Obecní dům Praha

WWW.ZSCR.CZ
Zemědělský svaz ČR

Společná zemědělská politika

- Společná zemědělská politika (SZP) je v rámci Evropské unie zaměřena na zajištění produkce potravin, jejich export, rozvoj zemědělství a venkova a zabezpečení životní úrovně zemědělců (a životní prostředí).
- Obecně je definována v člancích 38-44 Smlouvy o fungování Evropské unie a posléze v příslušných aktech sekundárního unijního práva a dalších pramenech
- Obvykle 7-leté programovací období (momentálně 5-leté)

Společná zemědělská politika

VÍME CO CHCEME?

- Jaká je současná zemědělská politika?
- Jaké chceme zemědělství?
- Jaké chceme životní prostředí, krajinu, venkov?

Jaká by měla být budoucí Společná zemědělská politika?

Cíle současné Společné zemědělské politiky

**Složité správně
nastavit SZP!**

**Mnoho cílů – i proti
sobě působících**

Struktura SZP

- I. Pilíř : tzv. přímé platby
- II. Pilíř: tzv. rozvoj venkova
- Tržní opatření (organizace trhu - SOT)
- Jako horizontální podmínka podpor tzv. „Podmíněnost“ (cross compliance)

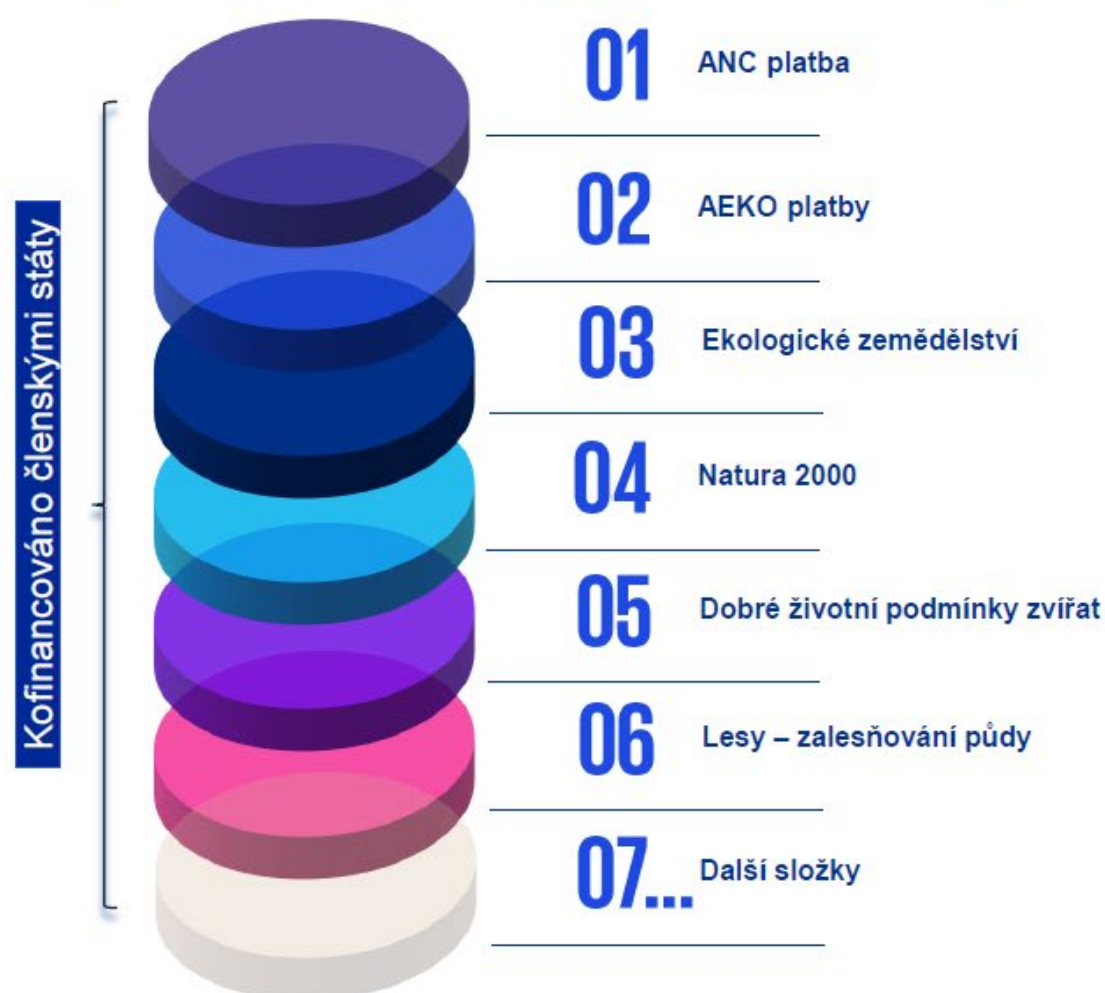
Struktura / Složitost systému SZP

Složky pilířů SZP

1. Pilíř

2. Pilíř

Podmíněnost

- Standardy Dobrého zemědělského a environmentálního stavu půdy **DZES (GAEC)**
- **Jedná se celkem o 9 pravidel**
- Povinné požadavky na hospodaření **PPH (SMR)**
- PPH platí pro všechny zemědělce bez ohledu na to, zda dostávají podporu v rámci SZP
- **Jedná se celkem o 103 pravidel**

Program rozvoje venkova II. pilíř

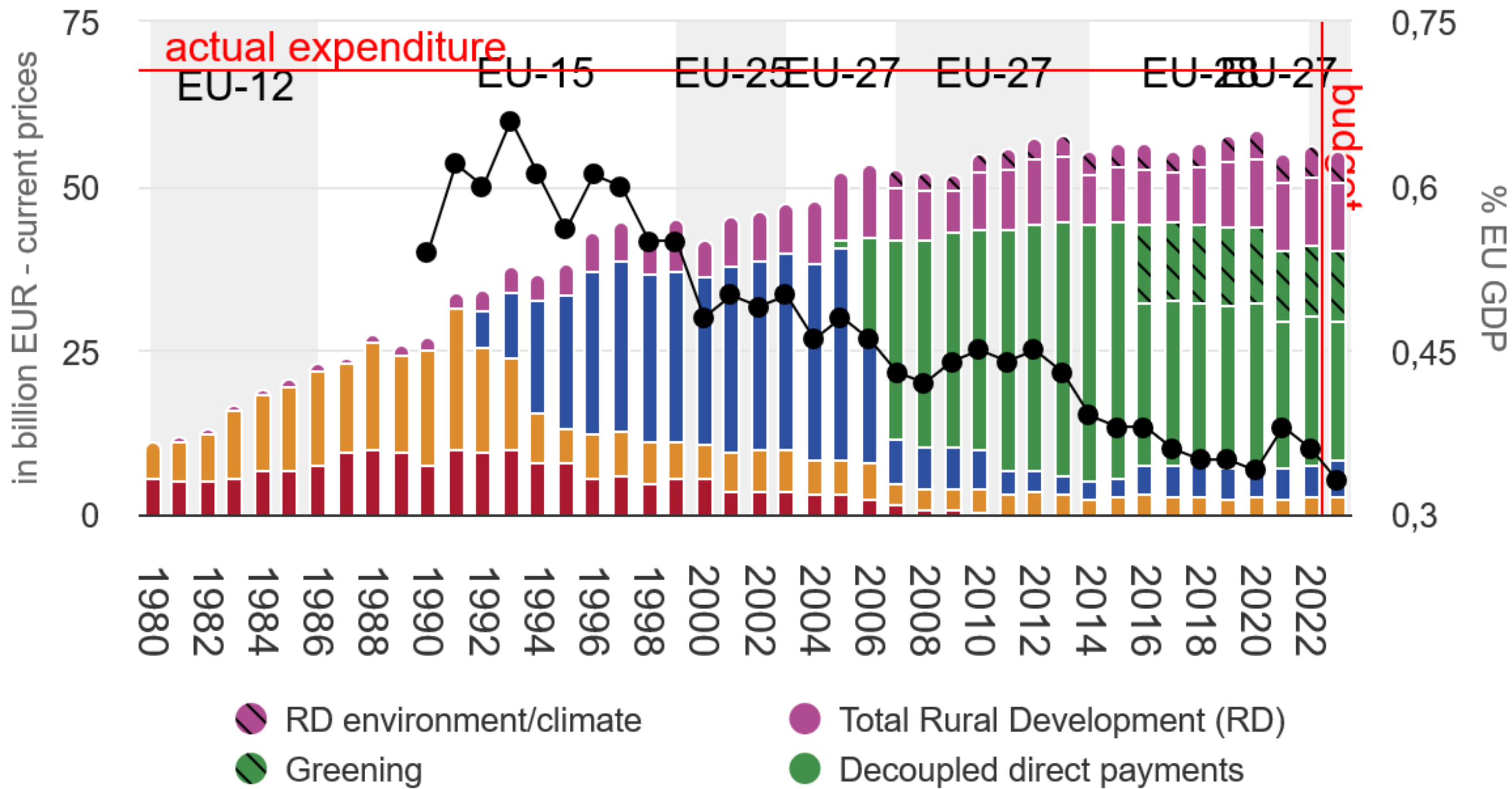
V ČR kolem 60% II. pilíře směřuje do „životního prostředí“

Název opatření	Počet titulů v opatření
ANC – živočišná výroba	9
AEKO – zatravňování erozně ohrožené půdy	10
AEKO – meziplodiny	2
AEKO – ošetřování extenzivních travních porostů	24
AEKO – podpora biodiverzity na orné půdě	5
AEKO – integrovaná produkce	5
AEKO – krajinotvorné sady	1
AEKO – omezení používání pesticidů	3
Ekologické zemědělství	14
Natura 2000	2
Dobré životní podmínky zvířat	6
Lesy – zalesňování zemědělské půdy	5
Agrolesnictví	2
Lesy – envi-klima služby a ochrana lesů	3

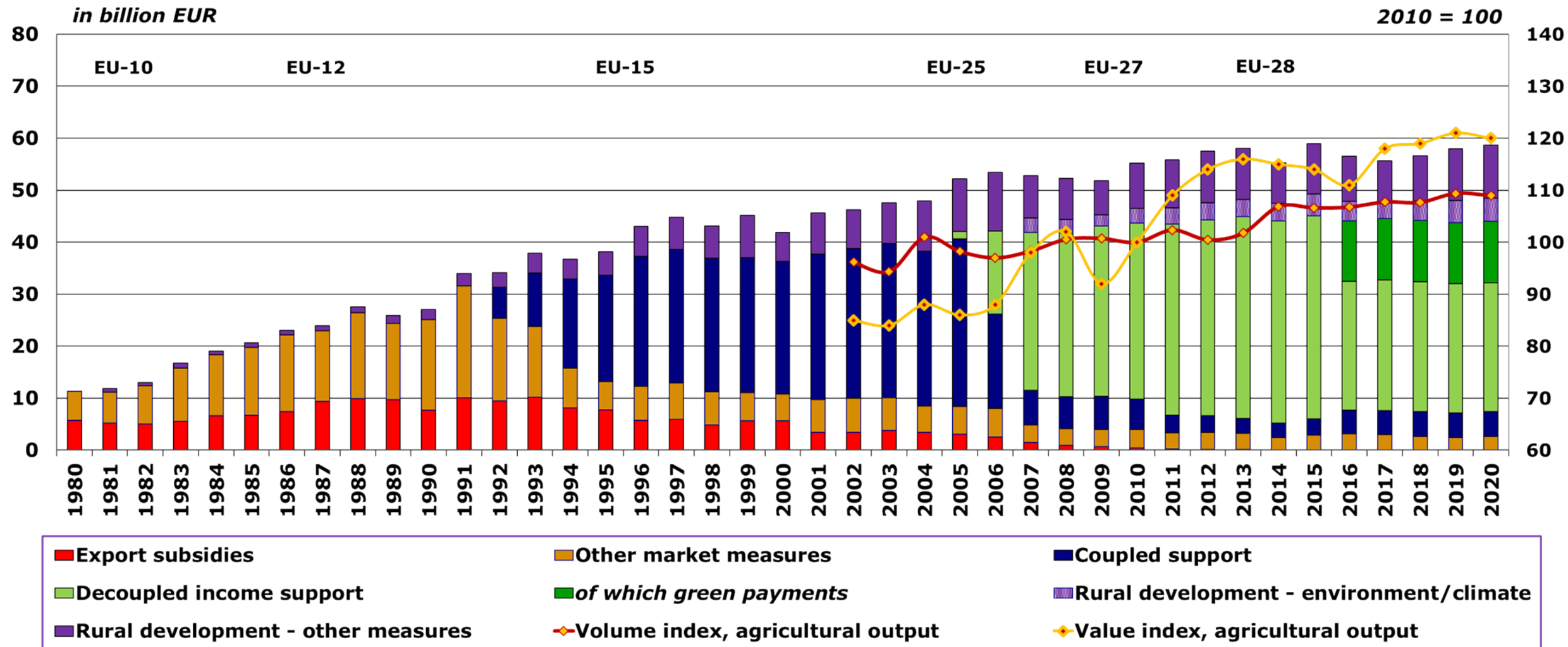
Celkem

91

Vývoj výdajů na SZP

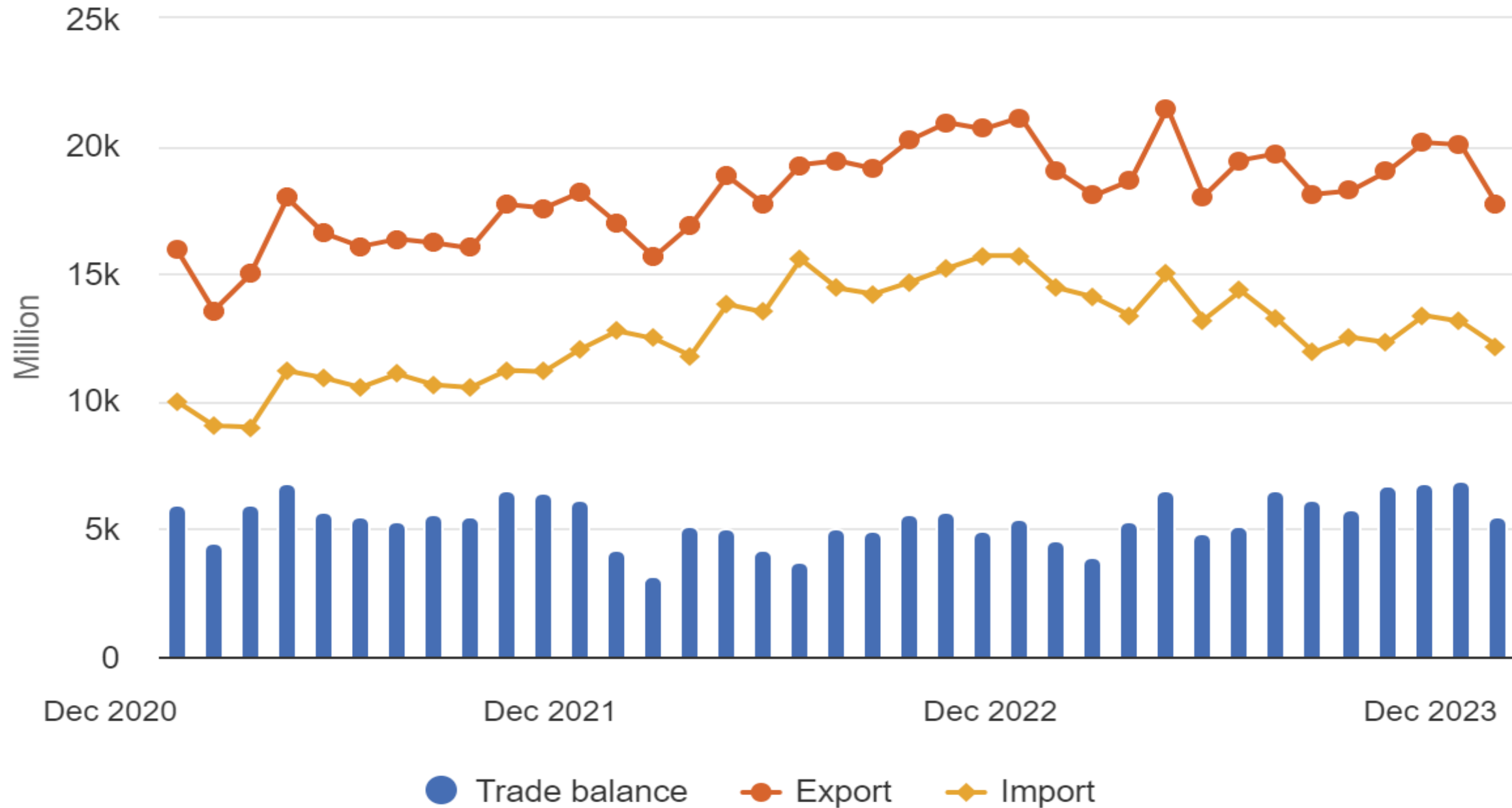

VÝDAJE VČ. VÝVOJE ZEMĚDĚLSKÉ PRODUKCE

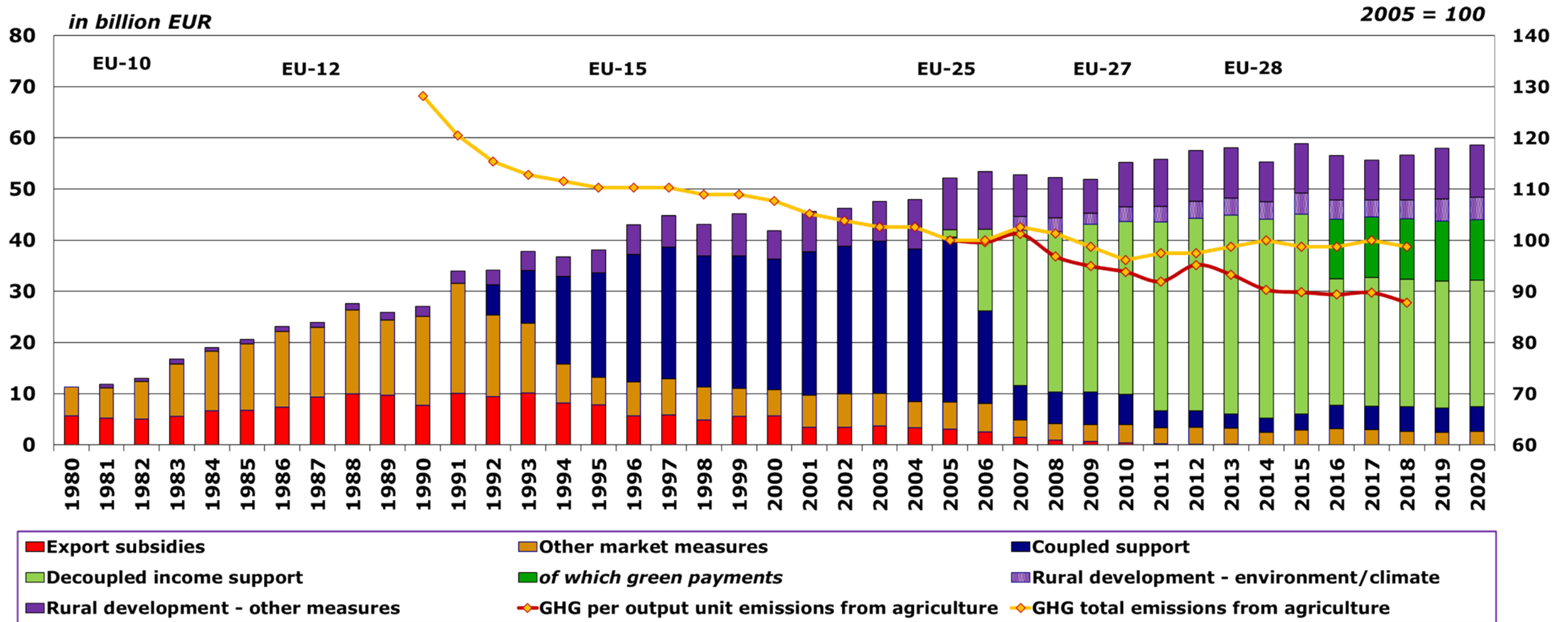

Source: EC-DG AGRI for budget figures in current prices. Output value and volume source is ESTAT.

AGRÁRNÍ ZAHRA NIČNÍ OBCHOD EU27 (MIL. EUR)

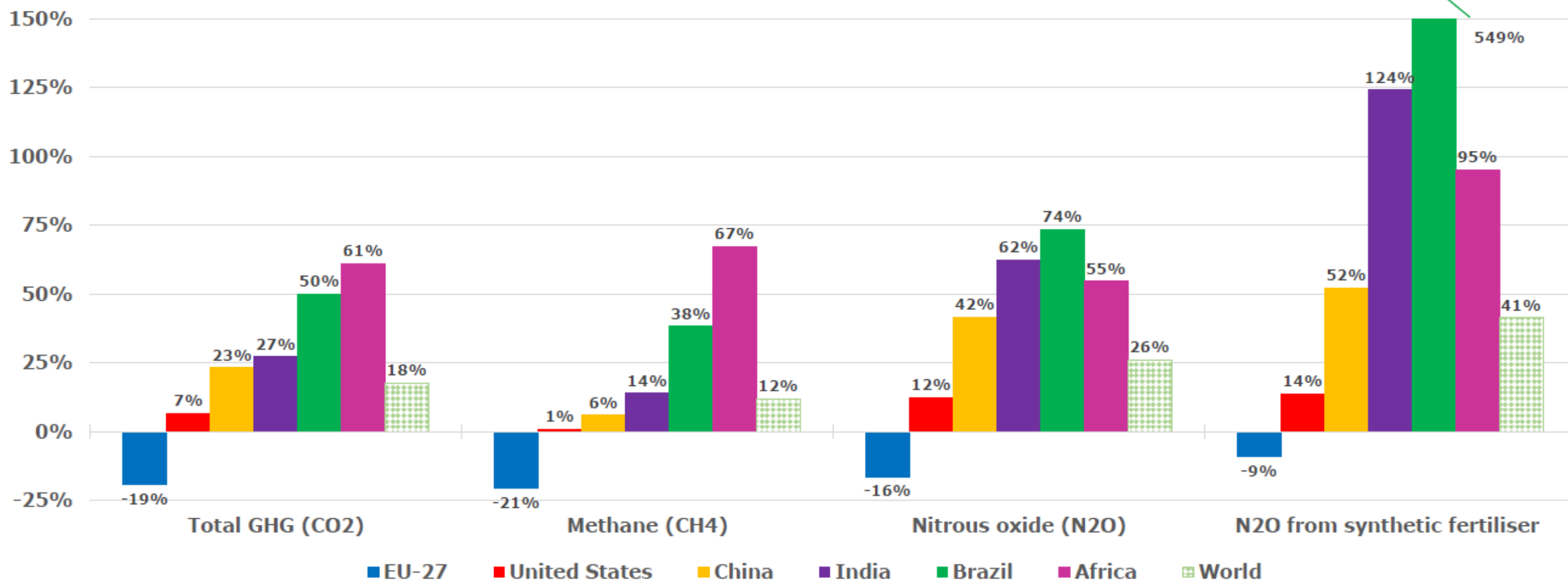
VÝDAJE VČ. VÝVOJE EMISÍ SKLENÍKOVÝCH PLYNŮ

Source: EC-DG AGRI for budget figures in current prices. GHG emissions are based on CAP Indicator IMP_07, 1 000 t of CO₂ equivalent.

VÝVOJ EMISÍ SKLENÍKOVÝCH PLYNŮ V GLOBÁLNÍM SROVNÁNÍ

Change in total emissions from agriculture, and by source (2017/1990)

EU outsourcuje škody na životním prostředí do jiných zemí

Od r. 1990 EU ztráta 10 mil. hektarů zemědělské půdy

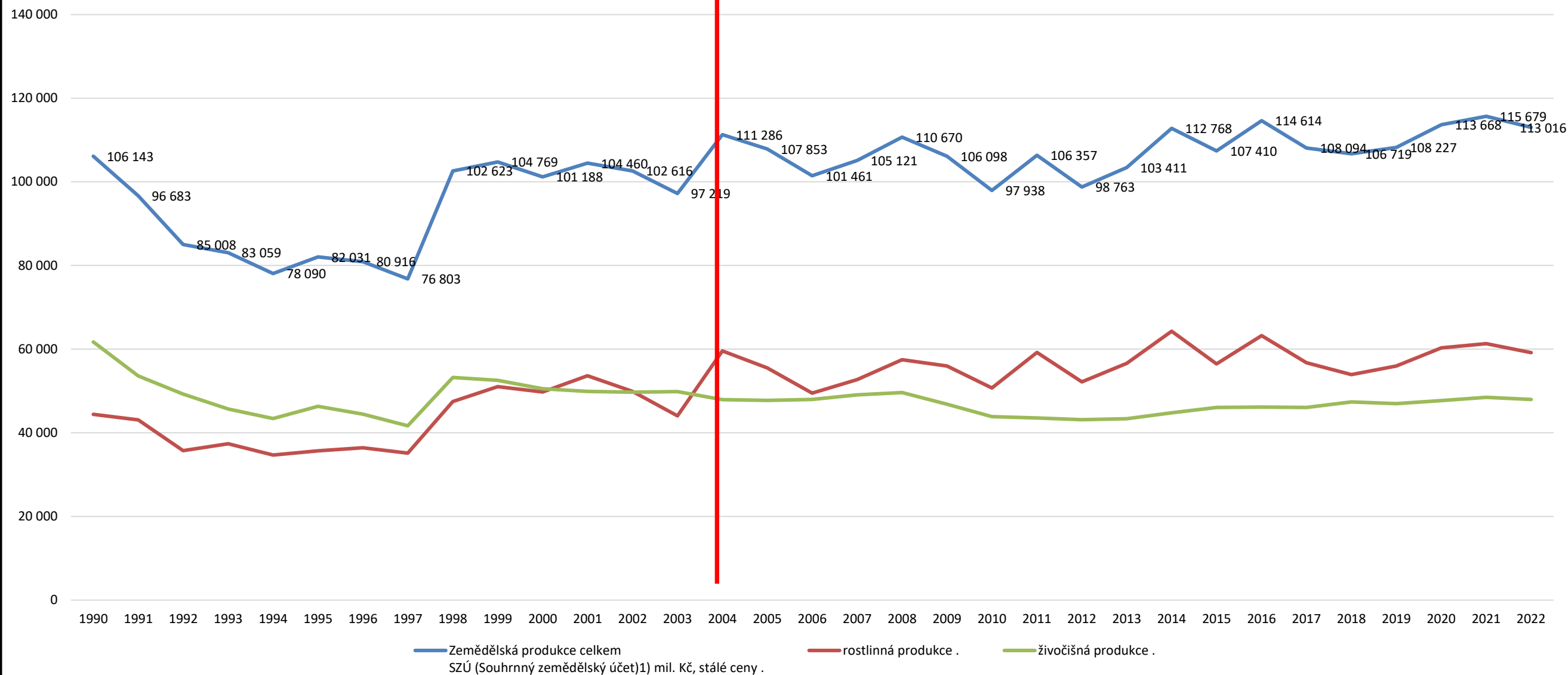
Reálný dopad?

Jinde bylo přibližně 11 mil. ha odlesněno za účelem pěstování plodin, které byly konzumovány v EU (3/4 tohoto odlesňování souvisely s produkcí olejnin v Brazílii a Indonésii) Zdroj: www.fao.org/faostat/en

Dovoz zemědělských produktů do EU souvisí s více než jednou třetinou veškerého odlesňování obsaženého v globálním obchodu s plodinami od roku 1990

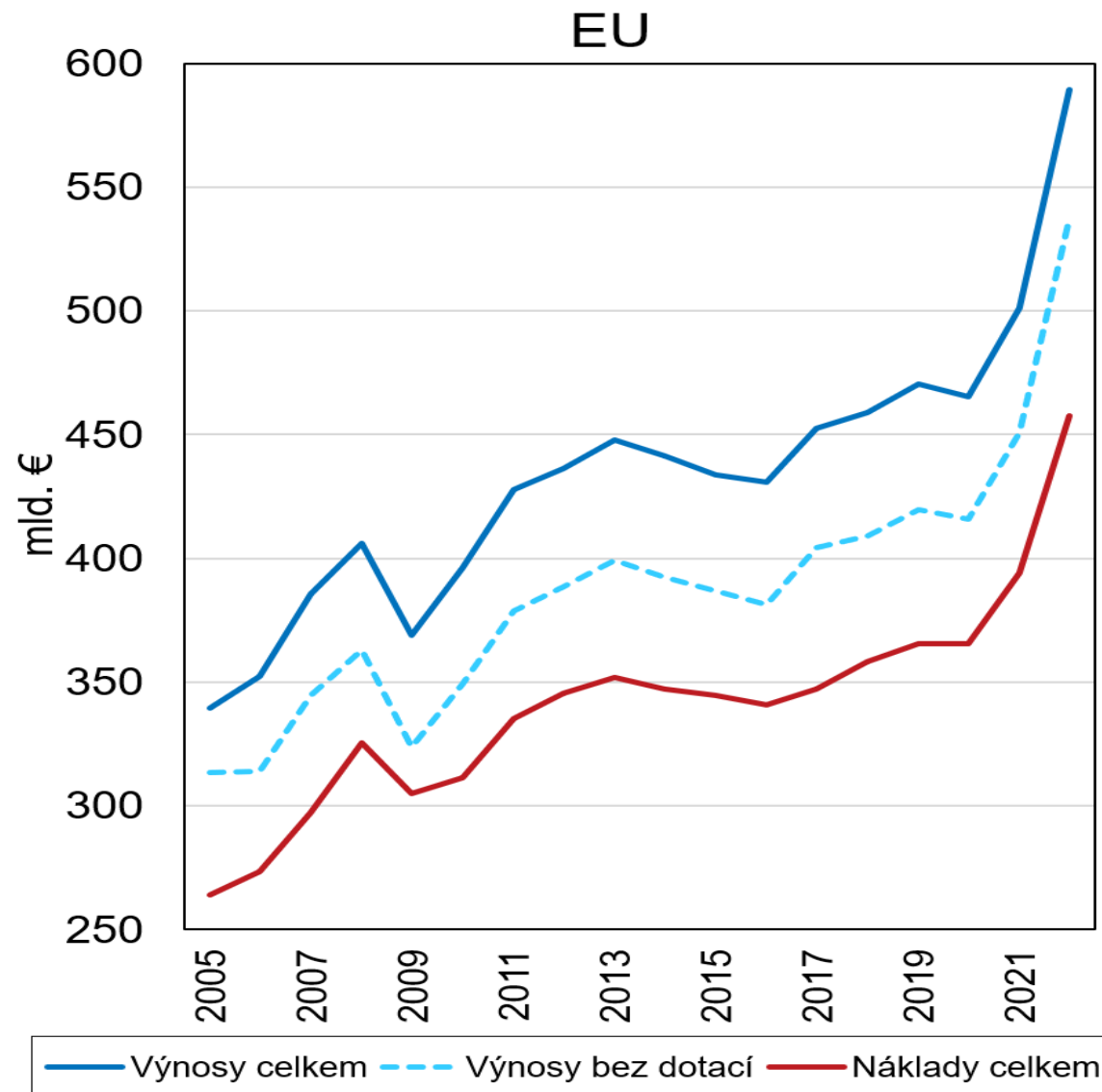
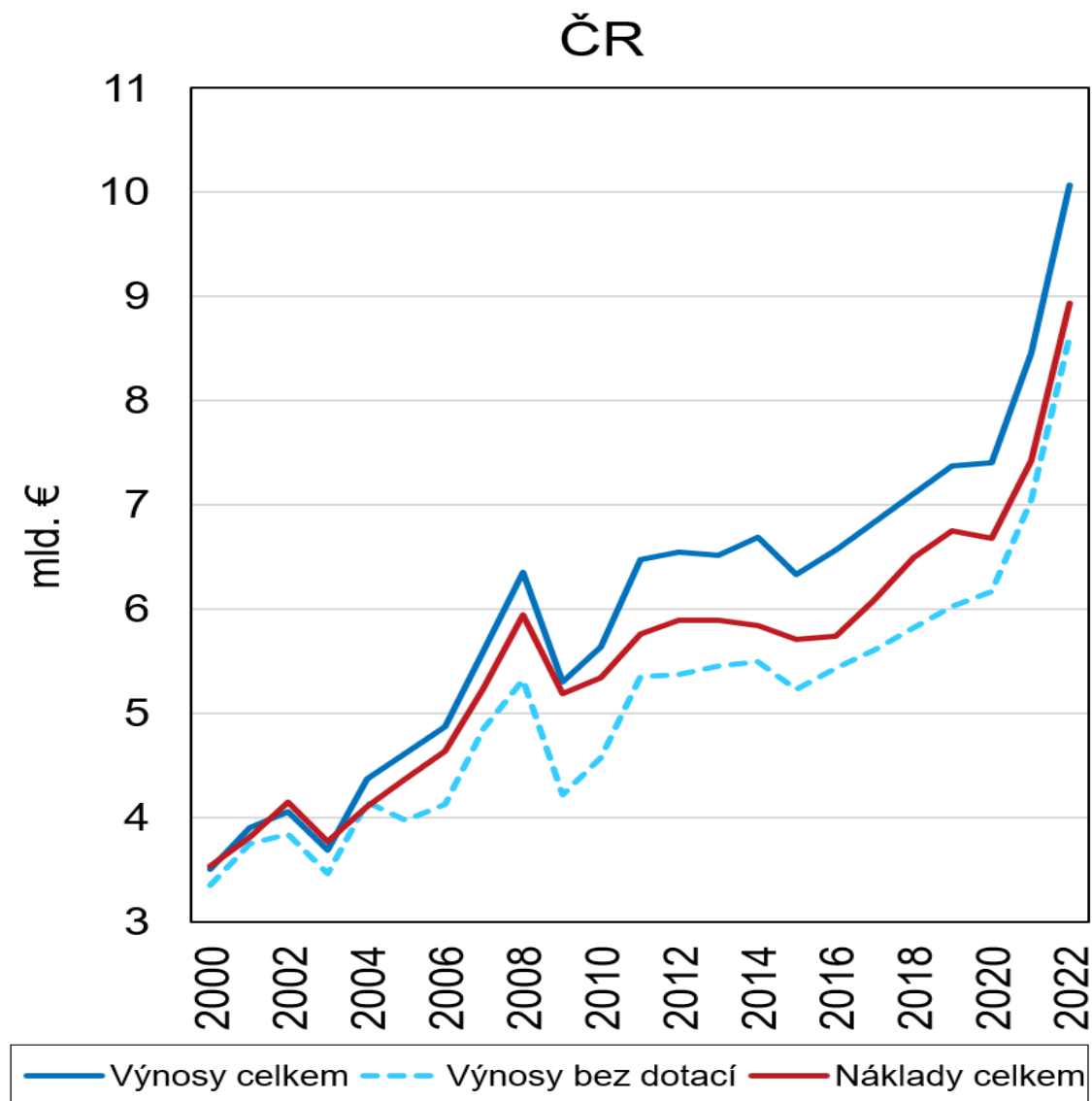
Zdroj: Cuypers, D. a kol. Dopad spotřeby EU na odlesňování (Evropská unie).

Zemědělská produkce v ČR ve stálých cenách roku 2000 v mil. Kč (čsú)

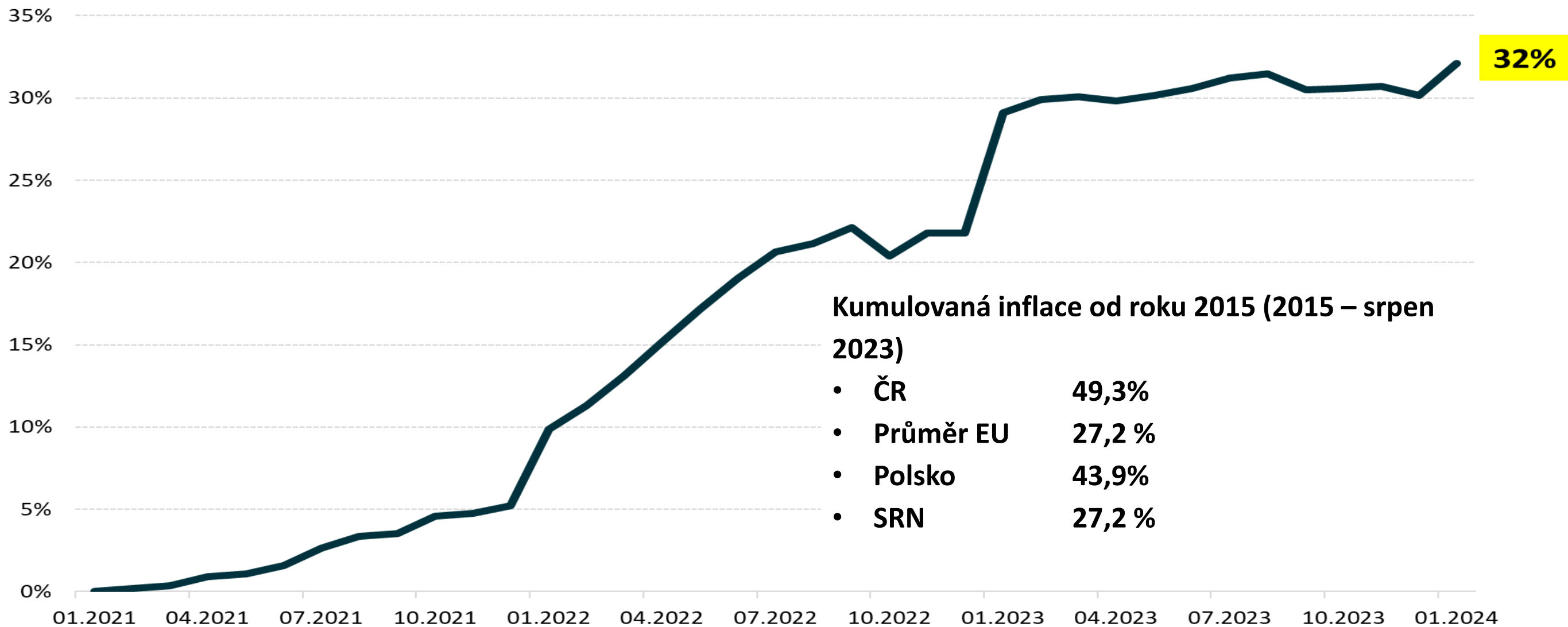
Vývoj výnosů a nákladů v ČR a EU

Vývoj výnosů, nákladů v ČR a EU

Reálná hodnota rozpočtu SZP

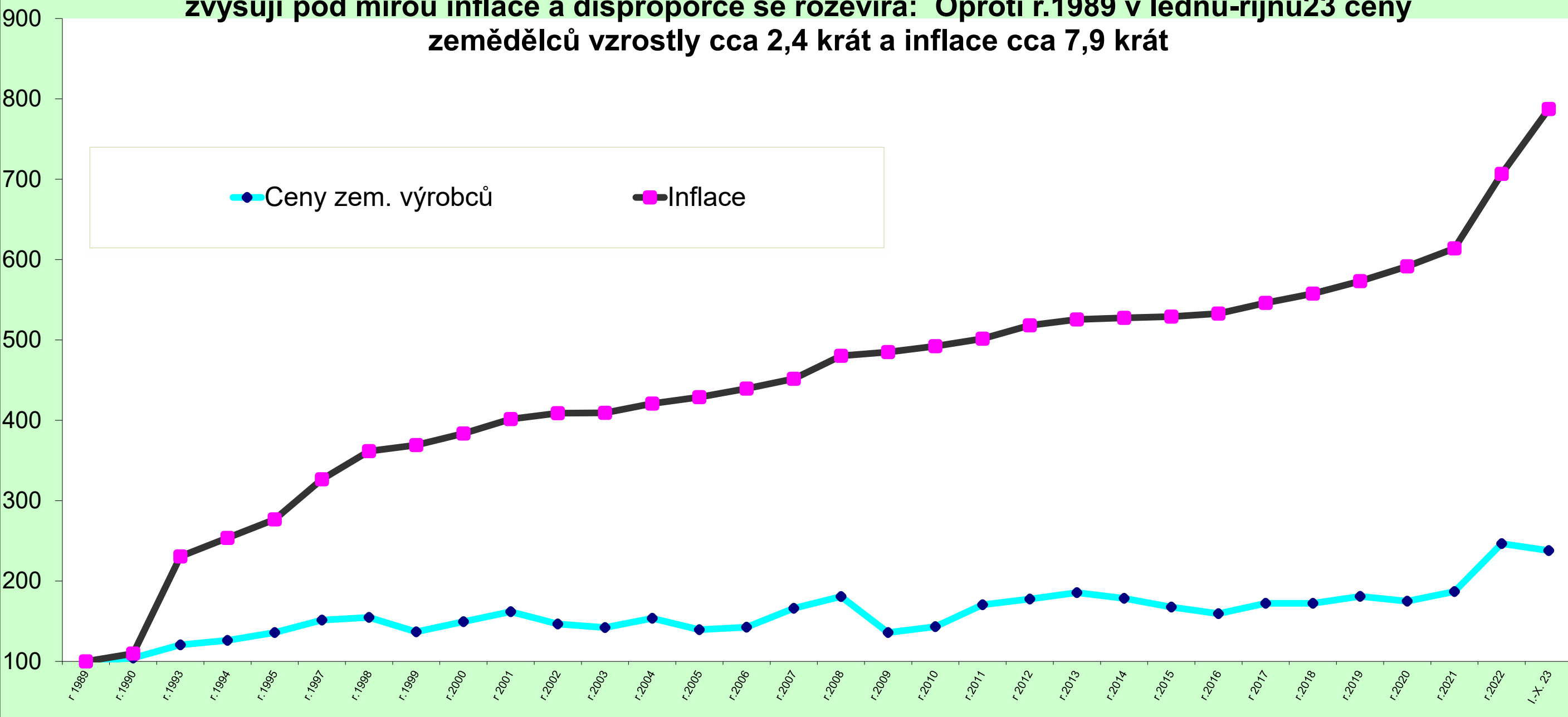
Česko - Kumulativní nárůst cenové hladiny od začátku roku 2021
(Index spotřebitelských cen - CPI)

Kumulovaná inflace od roku 2015 (2015 – srpen 2023)

- ČR 49,3%
- Průměr EU 27,2 %
- Polsko 43,9%
- SRN 27,2 %

Dynamika cen zem. výrobců a inflace v ČR (výpočty z údajů ČSÚ); ceny zemědělců se zvyšují pod mírou inflace a disproporce se rozevírá: Oproti r.1989 v lednu-říjnu23 ceny zemědělců vzrostly cca 2,4 krát a inflace cca 7,9 krát

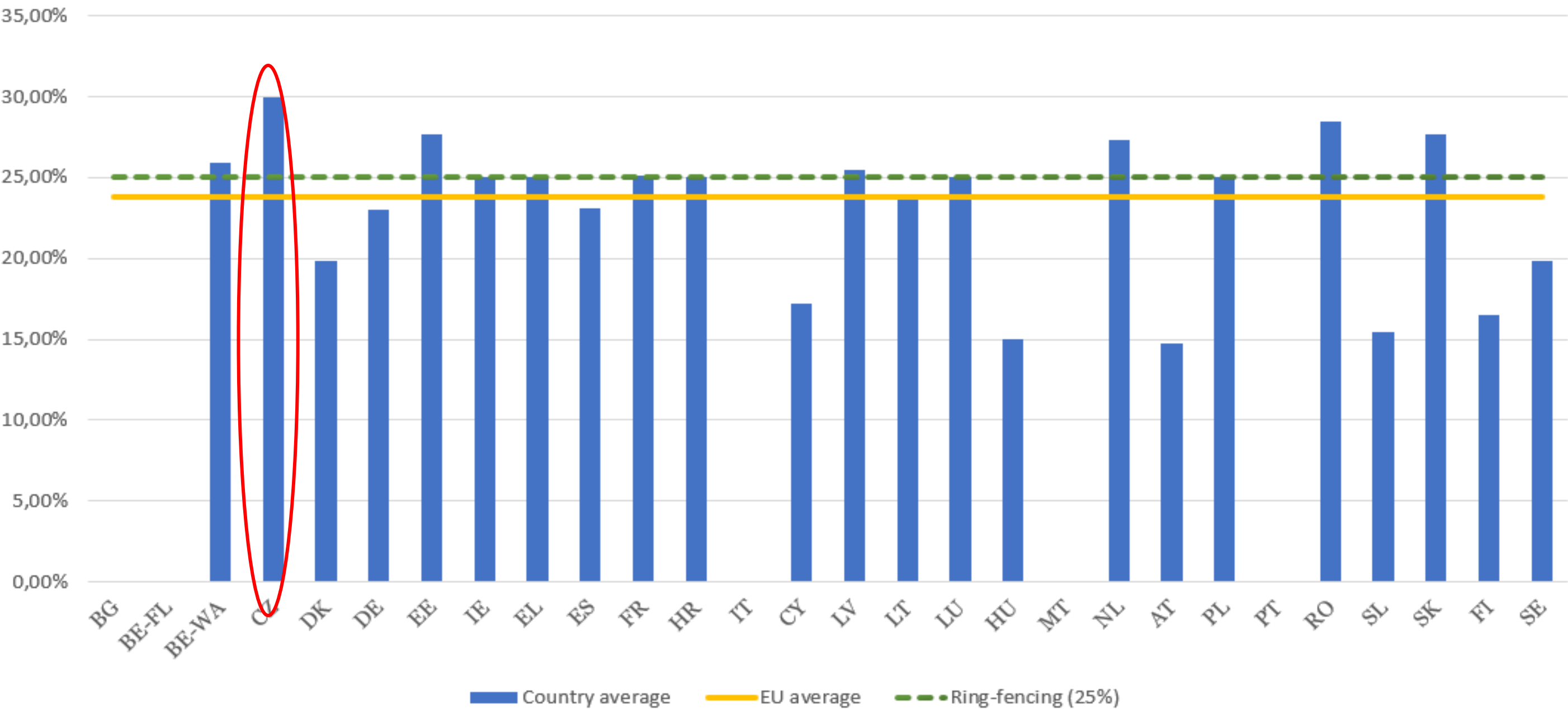

Velké rozdíly v nastavení a výši podpor v jednotlivých zemích

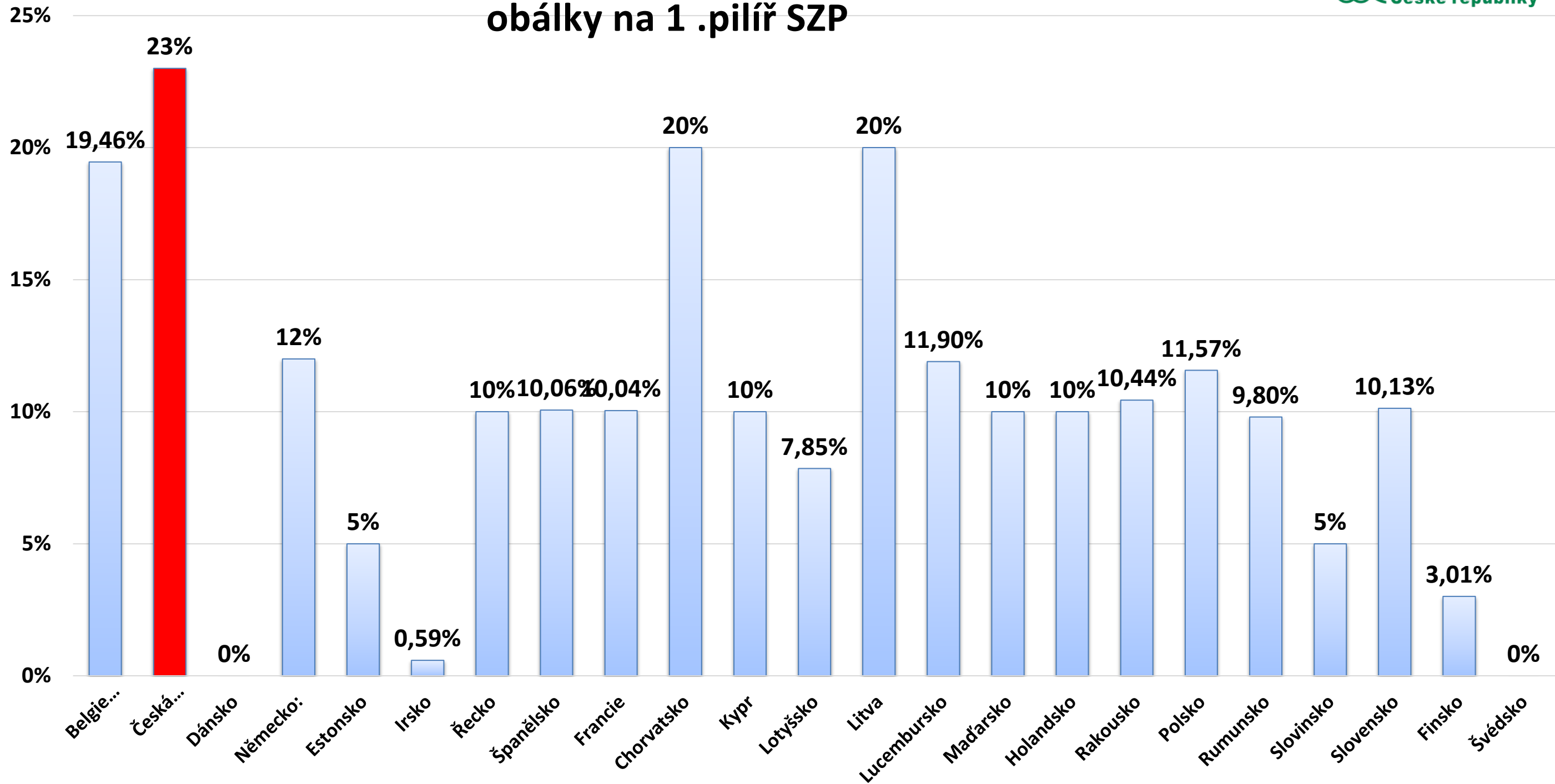
- Flexibilita
- Rovné podmínky
- Konkurenceschopnost v EU i mimo EU

Ekoschémata – porovnání v %

Eco-schemes

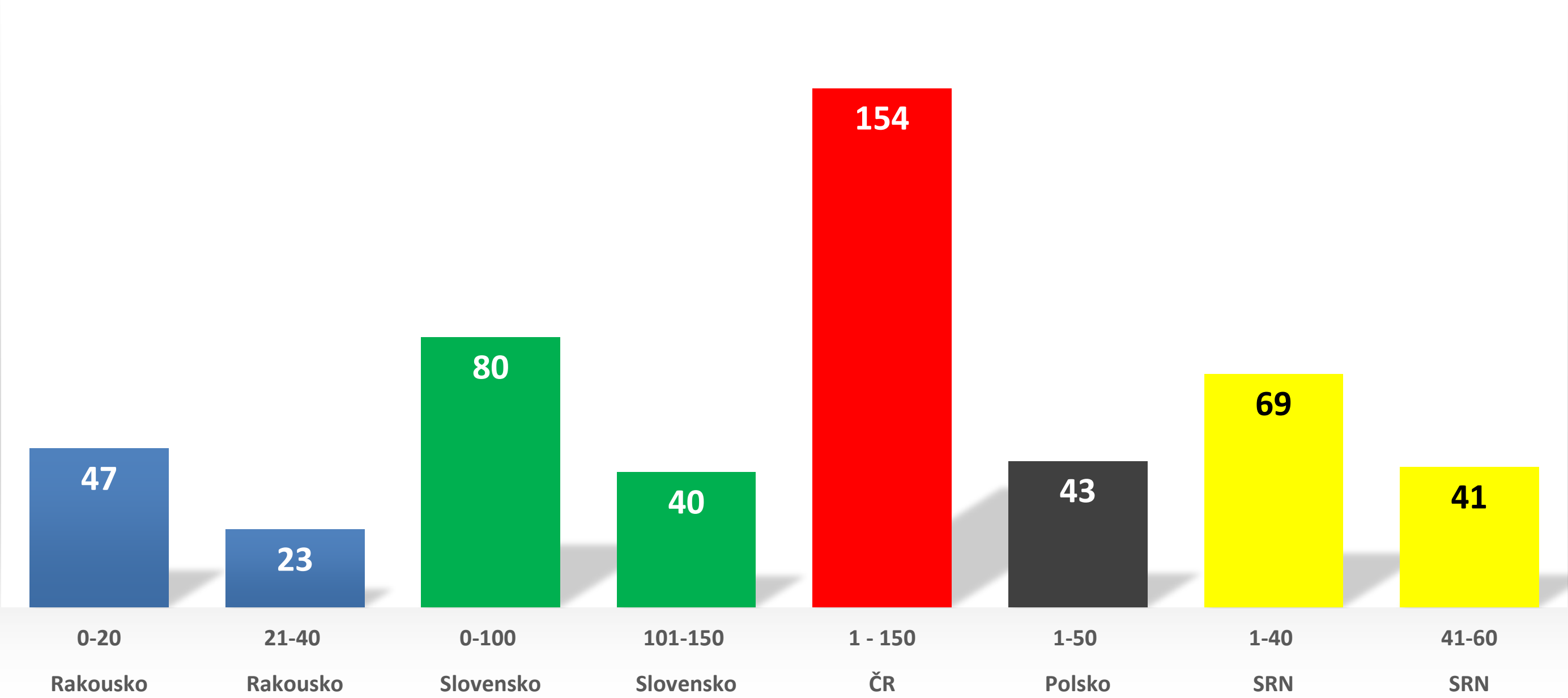

Doplňková redistributivní podpora příjmu pro udržitelnost (CRISS) v % obálky na 1 .pilíř SZP

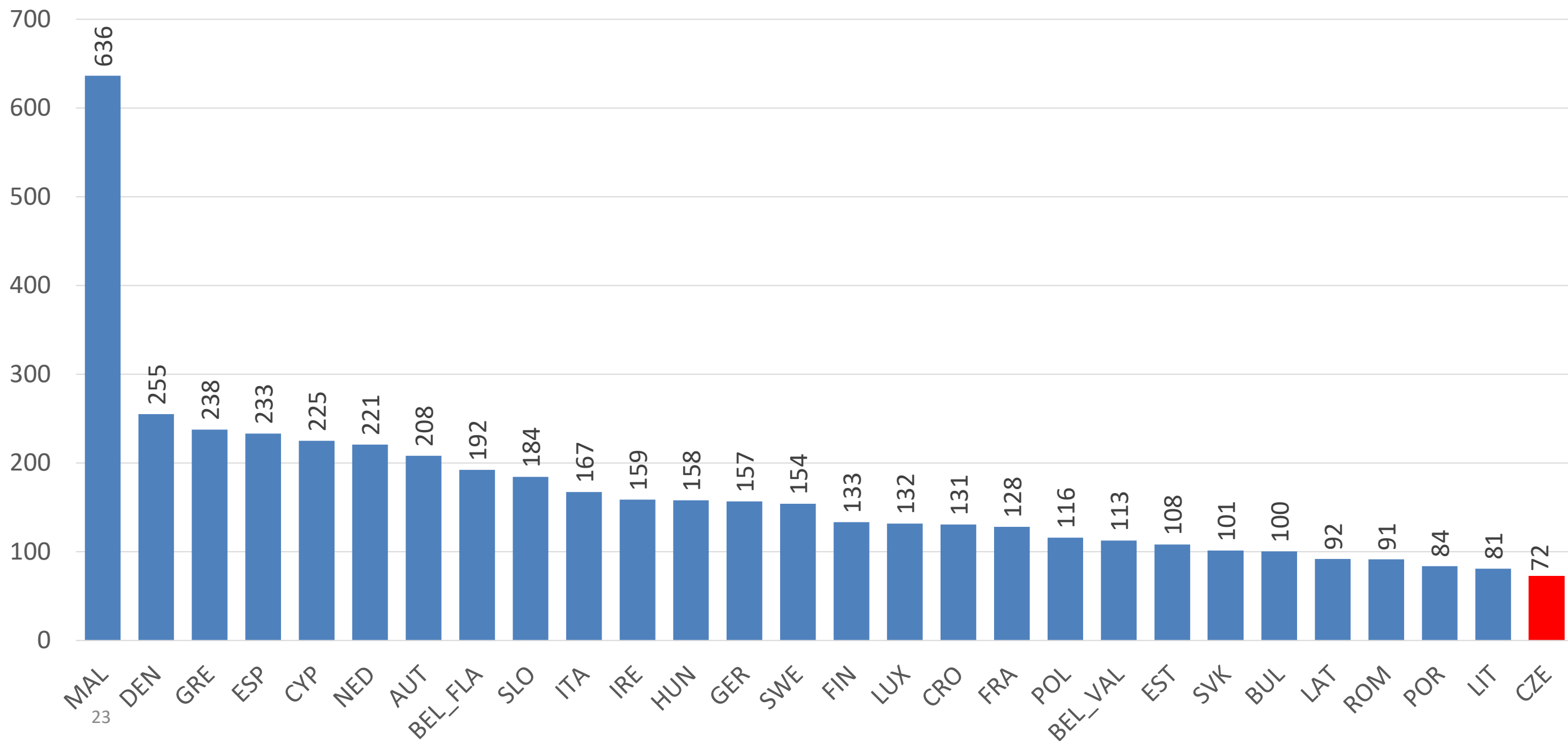

Doplňková redistributivní podpora příjmu pro udržitelnost (CRISS)

CRISS v EUR/ha

Porovnání sazeb BISS EU (v EUR/ha)

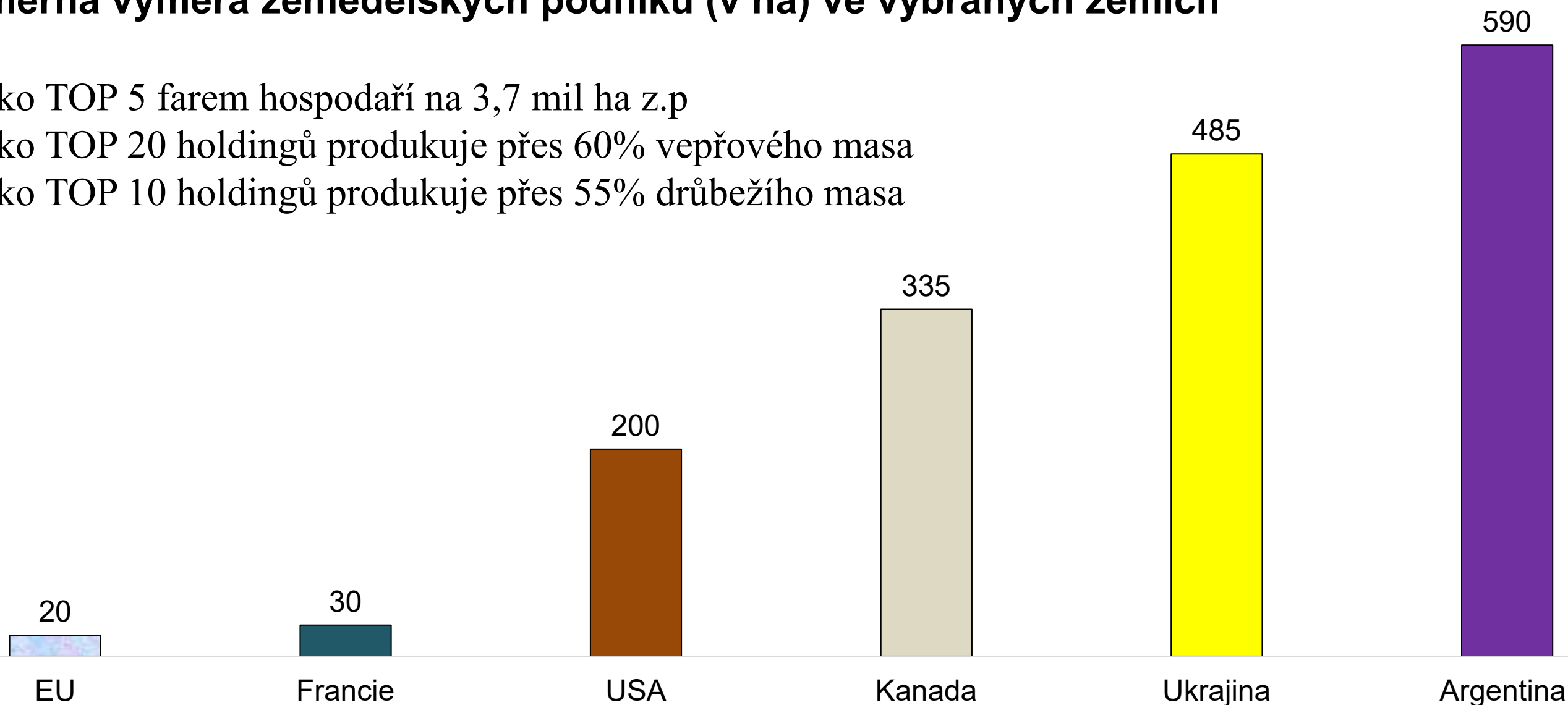
Koncentrace/redistribuce/vstup Ukrajiny do EU

Průměrná výměra zemědělských podniků (v ha) ve vybraných zemích

Rusko TOP 5 farem hospodaří na 3,7 mil ha z.p

Rusko TOP 20 holdingů produkuje přes 60% vepřového masa

Rusko TOP 10 holdingů produkuje přes 55% drůbežího masa

Austrálie má 3000 ha

Koncentrace/redistribuce/vstup Ukrajiny do EU

Dle gen. sekretariátu Rady EU by Ukrajina měla :

- **1/3 plochy z.p. budoucí rozšířené EU,**
- **nárok na téměř 100 mld. EUR (na SZP na období 2021–2027 je vyčleněno 387 miliard eur) do svého zemědělství,**
- **což by znamenalo snížení dotací do zemědělství členskými zeměmi cca o 20 %,**

Několik bodů na závěr:

- Farmáři jsou ti poražení x spotřebitelé a veřejné finance jsou vítězové.
 - Budoucí struktura SZP – Složitost? PP ano či ne?
 - Problém s financováním SZP – hrozba renacionalizace (1. pilíř)
 - Klesá význam podpor - inflace
 - Rostoucí tlak dovozů
 - Byrokracie
 - Rostoucí náklady a ztráta příjmů
 - Vysoká míra nejistoty
 - politická
 - ekonomická
 - klimatická změna – dopady na výnosy – pojištění příjmů
- } ztráta konkurenceschopnosti zem.

Děkuji za pozornost

AUTOR:
Ing. Martin Pýcha

martinpycha.blog.idnes.cz

WWW.ZSCR.CZ
Zemědělský svaz ČR

Zemědělství žije!

Česká technologická
platforma pro zemědělství

najdi svého
zemědělce
.cz

Institut vzdělávání
v zemědělství o.p.s.